

2025

VECKA

VM-UPDATE

04

Håller dig ajour med världsmarknaderna

Råvaror
Valutor
Index

Världsmarknaden

Krypto

Nationalekonomi

Makro

Mikro

Ludwig von Mises: Arv av intellektuell briljans

Ludwig von Mises (1881–1973) var en av de mest inflytelserika och framstående tänkarna inom den österrikiska ekonomiska skolan samt en centralfigur för det moderna frihetsorienterade ekonomiska tänkandet. Född i Lemberg, en stad i det dåvarande Österrike-Ungern (nuvarande Lviv, Ukraina), visade Mises tidigt exceptionella färdigheter inom samhällsfrågor och ekonomisk analys, vilket lade grunden för hans livslånga bidrag till ekonomisk teori och politisk filosofi.

Akademiska rötter och tidiga influenser

Mises växte upp i en intellektuell judisk familj som högt värderade utbildning och kunskap. Han påbörjade sina studier vid Wiens universitet, där han tog examen i juridik 1906 och snabbt inriktade sig mot ekonomi. Under handledning av Eugen von Böhm-Bawerk, en av den österrikiska skolans mest framstående teoretiker, fördjupade Mises sina kunskaper i ekonomisk teori och utvecklade en rigorös metodologisk grund. Hans tidiga arbeten visade redan på en extraordinär förståelse för marknadsmekanismer och komplexiteten i ekonomiska interaktioner.

Under denna period lade Mises grunden till sin teori om subjektivitetens roll i ekonomiska beslut, en tanke som skulle bli central i hans senare verk. Han utforskade också monetära frågor och statens roll i ekonomin, vilket ledde till banbrytande insikter som fortsatt att influera ekonomisk forskning.

Vetenskapliga bidrag och teoretiska framsteg

Mises's bidrag till ekonomisk vetenskap var både djupgående och banbrytande. I sitt verk [The Theory of Money and Credit](#) (1912) analyserade han på ett systematiskt sätt sambandet mellan pengar, kredit och affärsacykler. Han utvecklade teorin om hur monetära manipulationer kunde skapa ekonomiska obalanser och lade grunden för den österrikiska konjunkturcykelteorin, vilken utgör en kritisk analys av centrala interventioner i ekonomin.

Ett av hans mest inflytelserika bidrag var hans rigorösa kritik av socialism. I uppsatsen [Economic Calculation in the Socialist Commonwealth](#) (1920) påvisade han hur frånvaron av marknadsbaserade priser i socialistiska system omöjliggör rationella ekonomiska beslut. Hans argumentation var grundad i idén att priser, som skapas av frivilliga transaktioner mellan individer, är nödvändiga för att allokera resurser effektivt. Denna kritik har haft ett varaktigt inflytande och utmanade inte bara socialismens praktiska genomförbarhet utan också dess teoretiska fundament.

Utöver detta utvecklade Mises en bredare filosofi kring ekonomiskt handlande, som han kallade praxeologi – studiet av mänskligt handlande som en medveten och målinriktad aktivitet. Denna metodologi blev en central del av hans senare arbete och gav honom en unik position inom ekonomisk vetenskap.

Flykt undan totalitarismen

1930-talet markerade en tid av politisk och social oro i Europa, och Mises ställdes inför växande hot på grund av sin judiska bakgrund och sina skarpa kritiker av totalitära ideologier.

Nationalsocialismen (nazistregimen) betraktade honom som en intellektuell fiende och konfiskerade hans bibliotek och forskningsmaterial. Hans omfattande samling av verk, inklusive många sällsynta och värdefulla böcker, brändes som en del av regimen kampanj mot intellektuella och forskare kopplade till liberala och frihandelsidéer.

Trots dessa motgångar fortsatte Mises sitt arbete och flyttade till Genève i Schweiz, där han undervisade och forskade.

År 1940, med andra världskriget i full gång och hotet om nazisternas framfart ständigt närvarande, tvingades Mises och hans hustru Margit att fly Europa. Resan till USA, via Schweiz och Portugal, var fylld av risker men markerade början på en ny fas i hans liv och karriär.

Intellektuellt liv i USA

Väl i USA återupptog Mises sin forskning och undervisning, med en position som gästprofessor vid New York University. Trots att han aldrig fick en fast akademisk tjänst där var hans inflytande omfattande. Hans undervisning och skrifter lockade en krets av studenter och intellektuella som kom att sprida hans idéer långt bortom universitetsvärlden.

Hans magnum opus, [Human Action](#) (1949), är ett monumentalt verk som sammanfattar hans ekonomiska och filosofiska teorier. Boken utgör en omfattande analys av mänskligt handlande och marknadens funktion, och den har blivit en grundtext inom den österrikiska ekonomiska traditionen. Genom detta arbete betonade Mises vikten av individuell frihet, spontan ordning och marknadens roll som en mekanism för att samordna ekonomiska aktiviteter.

Mises inspirerade flera generationer av tänkare, inklusive Friedrich Hayek, som senare vann Nobelpriset i ekonomi, och Murray Rothbard, som blev en av de ledande figurerna inom den moderna libertarianska rörelsen. Hans tankar fortsatte att utvecklas och påverkade både akademiska och politiska kretsar.

Ett varaktigt arv

Ludwig von Mises gick bort 1973, men hans inflytande lever vidare genom hans omfattande verk och det intellektuella arv han lämnade efter sig. Grundandet av Mises Institute 1982 förstärkte ytterligare hans närvaro inom ekonomisk och politisk diskurs. Institutet har blivit ett globalt nav för forskning och utbildning kring fri marknadsekonomi och individuell frihet.

Mises liv och arbete är ett vittnesbörd om intellektuell uthållighet och mod i mötet med motgångar. Hans engagemang för principerna om frihet och hans orubbliga tro på människans förmåga att skapa välfärd genom frivilligt samarbete har gjort honom till en centralgestalt inom ekonomisk teori och politisk filosofi. Trots de utmaningar han stod inför fortsatte han att utveckla idéer som inte bara överlevt, utan blomstrat, i det moderna samtalet om frihet och marknadens roll i samhället.

Ludwig von Mises 1881-1973

Efterträdare och nutida arv

Efter Ludwig von Mises's bortgång har flera framstående tänkare byggt vidare på hans arbete och utvecklat den österrikiska skolans teorier för att bemöta samtida ekonomiska och politiska utmaningar. Friedrich Hayek, som redan under Mises's livstid var en viktig allierad och elev, fördjupade många av de idéer som de delade och blev en tongivande röst för fri marknadsekonomi. Murray Rothbard, en annan betydande efterträdare, breddade teorin genom att integrera libertarianska principer och politisk filosofi med österrikisk ekonomi.

Under de senaste decennierna har forskare som Hans-Hermann Hoppe, Israel Kirzner och Peter G. Klein fortsatt att vidareutveckla Mises's idéer, särskilt inom entreprenörskap, marknadsdynamik och institutionell analys. Dessutom har [Mises Institute](#) spelat en central roll i att sprida och förnya den österrikiska skolans inflytande globalt. Genom publikationer, konferenser och undervisning fortsätter en ny generation av akademiker och tänkare att hålla arvet från Mises vid liv och tillämpa hans insikter på dagens komplexa värld.

En intellektuell allians

[Ayn Rand](#), den framstående filosofen och romanförfattaren bakom objektivismen, hade stor beundran för Ludwig von Mises. Rand ansåg Mises arbete vara centralt för att förstå de ekonomiska och sociala konsekvenserna av fri marknad och individens rättigheter. I sina skrifter och föreläsningar lyfte hon fram hans insikter om kapitalismens natur och kritik mot socialismens ineffektivitet. Rand beundrade särskilt Mises betoning på individens roll i ekonomin och hans argument för att ett fritt samhälle, baserat på marknadens lagar, är den enda garanten för mänsklig framgång och välbefinnande.

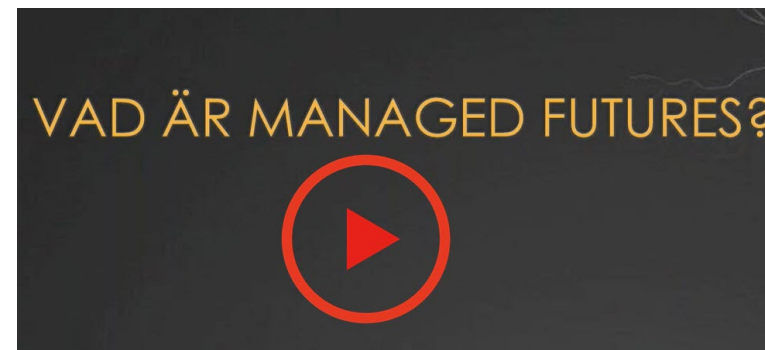
Genom att stödja Mises idéer förenade Rand sina filosofiska principer med en djup respekt för ekonomisk vetenskap, vilket bidrog till att forma den libertarianska rörelsen under 1900-talet.

Henrik Hallenborg

Henrik.Hallenborg@hasafuma.com

I **Hasafuma live den 9 januari** vi igenom resultatens 2024 och kommenterade varje enskilt program. Bland annat diskuterades för- och nackdelar med att investera i trendföljande handelsmodeller. Med hjälp av grafer från mitten av 1800-talet förklarade vi också varför man inte bör investera i råvaror på lång sikt.

Hasafuma live 7 november ägnades helt och hållet om vår verksamhet Managed Futures. I presentationen visade vi varför alternativa investeringar som Managed Futures bör vara en del av varje portfölj.

Kriser

1914-18 hade de tryckt minst lika mycket pengar och skapat minst lika mycket felinvesteringar som de gjorde på 1920-talet.

Ändå blev de efterföljande "kriserna" så enormt annorlunda. Varför?

Som vanligt vill inte folk betala skatt för att staten skall förstöra egendom (se politisk konflikt=krig).

Därför finansierar staten konfliktens kostnader medelst sedelpressarna. Detta sänker värdet på pengar vilket visar sig i högre konsumentpriser.

Räntorna vill då gå upp för att kompensera penningvärdeförsämringen.

Staten (politikerna) vill absolut inte att räntorna skall stiga och de trycker då extra mycket pengar för att "likvidisera" marknaderna och på detta sätt håller de nere räntorna "ett tag".

Men de klarar det inte en längre period då detta skulle innebära en flykt till realvärden och en i värsta fall återgång till byteshandel.

Well-well, men varför är det ingen som pratar om 1920-21 utan endast 1929-39?

Jo, hur enkelt som helst!

1920-21 så hade politikerna ingen roll att spela utan man lät ekonomin återhämta sig själv vilket ledde till att det hela var över på 18 månader.

Dock 1929-39 hade politikerna fått för sig via "den moderna ekonomin" att de hade en mycket stor roll att spela (de älskar ju att spela stora roller) varför det tog tio år att ta sig ur den "krisen."

Politikernas vilja till roll-spel och att det skall se ut som att "de gör någonting" kostade 8,5 år extra "kris" endast för att tillfredsställa sin hybris samt sist men absolut inte minst "The usual suspects" dvs. att få sitta kvar vid makten så länge det överhuvudtaget är möjligt.

Det är väldigt dyrt att ha sådana politiker men de flesta verkar vilja ha det på detta vis.

Kanske beroende på att de inte vet vad saker och ting beror på.

Hur saker och ting hänger ihop. Att det alltid existerar "Orsak & Verkan" – samband. Etc. etc. "Who knows? Nobody knows."

"Jag vet att jag ingenting vet" sade Socrates.

Men då visste han ju ändå något?

Han visste att han ingenting visste. Detta kostade honom livet.

Jag skulle tippa att "Staden Athens Styrande" var rädda för hur "Public Opinion" skulle agera.

Klippt från Finanskrönikan, abonnera [här!](#)

2024

HASAFUMA november - december 2024

BT-folket på bortre långsidan?

I Börstjänarfolket 2013 AB närmar vi oss nu slutet på vår mångåriga investeringsresa i krypto. Då vi i dagarna håller seminarium på Costa Blanca i samarbete med hurtbullarna i Mantra Sport kan det kanske passa med en sportmetafor?

Om vi liknar vår resa vid ett hinderlopp, som t.ex när Anders Gärderud vann OS-guld 1976, så befinner vi oss nu väl närmast vid bortre långsidan. En sista vattengrav och någon uppställd träbock, där det gäller att inte snubbla som östtysken Frank Baumgartl, sedan upplopp och målgång.

■ Står Börstjänarfolket inför en lika klassisk avslutning som Anders Gärderud mot polacken Malinowski och östtysken Baumgartl i OS 1976? Liksom Anders får vi nog räkna med hårt motstånd, knöliga hinder och en och annan kalldusch på vägen.

Ett hinder som bockats av sedan vårt förra investerARBREV är förstås det amerikanska presidentvalet, som ju upptog så mycket av förra årets skrivelser. Vi får väl säga att det tydliga valresultatet med en i förnackat mycket kryptovänlig segrare borde båda gott för krypto överlag. Inledningsvis fick vi också en mycket stark positiv reaktion i bitcoin, som även smittade av sig på vår portfölj.

Hallenborg & Sandström Fund Management AB (Hasafuma)

Läs vårt senaste investerARBREV genom att klicka på bilden till höger.

Ur innehållet:

- Seminarium nu på lördag om alternativa investeringar
- Ny ATH på Algolodge.com
- BT-folket på bortre långsidan
- Hasafuma Live

Det går bra att [mejla](#) oss om du vill ha mer information om alternativa investeringar som inte korrelerar med aktiemarknaden.

Marknader fyllda av möjligheter

När president Trump står inför sin tillträdesceremoni, är råvarumarknaderna fyllda av osäkerhet och förväntningar. Hans planerade åtgärder, som att häva LNG-moratoriet och förbudet mot borrhning på federal mark, har redan börjat reflekteras i marknadspriserna.

På kort sikt förväntas dessa policyändringar ha begränsad effekt på den faktiska produktionen av olja och gas.

Det som verkligen fångar analytikernas uppmärksamhet är Trumps potentiella hantering av sanktionerna mot Ryssland och Iran.

Biden-administrationen skärpte nyligen sanktionerna mot Ryssland, vilket resulterade i en märkbar prisökning på Brentolja till 82 USD per fat – den högsta nivån på sex månader.

Indien och Kina, som tillsammans står för ungefär hälften av Rysslands oljeexport, söker nu alternativa leverantörer för att hantera osäkerheten.

Dessutom hotar sanktionerna mot Irans så kallade "skuggflotta" att minska den dagliga exporten med cirka 500 000 fat.

Nu är frågan om Trump kommer att fortsätta denna linje och ytterligare förstärka sanktionerna, eller om han ser en möjlighet att använda dem som en strategisk förhandlingspunkt gentemot Ryssland.

På metallmarknaden har fokus skiftat mot tullpolitik, särskilt med avseende på handel med Kina, som är en av de största konsumenterna av metaller globalt.

En potentiell skärpning av tullar skulle kunna bromsa efterfrågan.

Samtidigt närmar sig den kinesiska nyårsledigheten, vilket förväntas ytterligare dämpa handeln på kort sikt.

Aluminium sticker dock ut som en möjlig vinnare. EU överväger att gradvis införa ett importförbud för ryskt primäraluminium som en del av ett kommande sanktionspaket.

Detta beslut kan påverka globala handelsflöden, särskilt eftersom rysk aluminiumexport redan har minskat de senaste två åren.

Samtidigt har Kinas aluminiumproduktion nått sin kapacitetsgräns, vilket gör ytterligare expansion osannolik.

Guld fortsätter att vara en säker hamn för investerare.

Priset har nu stigit över \$2700 per troy ounce, en nivå som inte setts sedan mitten av december.

Att vapenvilan mellan Israel och Hamas inte orsakade en prisnedgång indikerar att guldmarknaden är väl underbyggd och stabil.

Med så många osäkra faktorer i spel förblir marknaderna fyllda av möjligheter och risker – en period av stora förändringar kan ligga framför oss.

Henrik Hallenborg

Henrik.Hallenborg@hasafuma.com

Viktigt läge för OMXS30

OMXS30 noteras vid en mycket viktig nivå; tidigare toppar som testats under en längre tid.

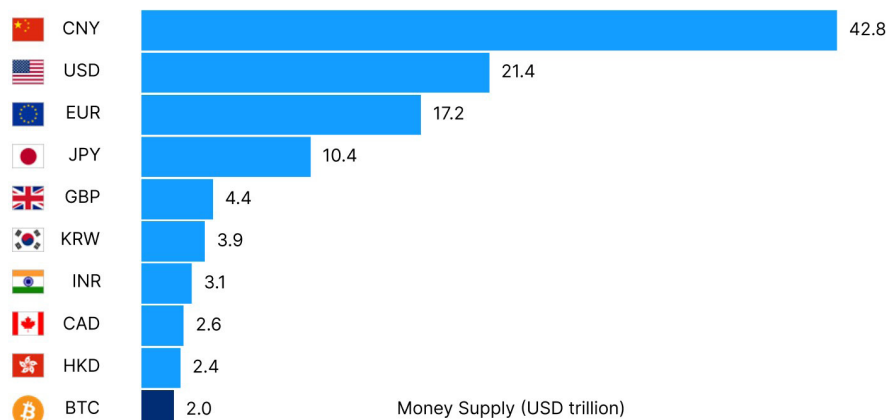
Skulle kursen bryta upp har indexet en potential att nå 3000.

Notera ett möjligt falskt utbrott ned. De starkaste trenderna har en tendens att börja just med en falsk rörelse åt motsatt håll.

Tajmingen för köp av OMXS30 på 4-6 månaders sikt är när tidigare toppar passeras, grön linje i grafen ovan.

Top Currencies by Money Supply

As of Jan 16 2025 Sources: Trading Economics, FiatMarketCap, Investopedia, Crypto.com Research
Note: Money supply refers to M3 except for China (M2), US (M2) and Bitcoin (market capitalisation). M2 Money supply includes currency in circulation, various cash-equivalents, short-term time deposits in banks and money market funds etc. M3 refers to M2 plus long-term deposits and long-term money market funds etc.

Bitcoin större än aussie

Den 5 december överträffade bitcoin den australiska dollarn (AUD) och blev världens tionde största valuta efter att priset nådde 100 000 dollar.

Det innebär ett marknadsvärde på 2 biljoner dollar. Bitcoin nådde denna milstolpe sexton år från dess skapelse.

Den månatliga handelsvolymen på decentraliserade börser (DEX:er) nådde en rekordnivå på 436 miljarder USD i december.

Den positiva utvecklingen drevs sannolikt av ett förnyat intresse för kryptovalutor till följd av resultatet från det amerikanska presidentvalet i november 2024; Donald Trump är pro-krypto.

Uniswap förblev den ledande DEX:en och noterade en handelsvolym på 104,4 miljarder USD i december, följt av Raydium med 58,1 miljarder USD.

Michel Saylor och Micro Strategy köpte nyligen mer bitcoin. Denna gång för 243 miljoner dollar. Företaget sitter nu på 450 000 bitcoin till ett snittpris av \$62 691. Och trenden är att allt fler publikt handlade bolag köper bitcoin, just nu ca: 70 stycken.

Totalt kommer det bara att finnas \$21 miljoner bitcoin i omlopp, det går inte att trycka upp fler (till skillnad från fiatvalutor).

När vi blickar framåt mot 2025 är vi mycket positiva.

Troligen kommer kryptoadoptionen att fortsätta växa i stadig takt.

Ethereums kommande Pectra-uppgradering förväntas bli ett viktigt steg i nätverkets utveckling. Uppgraderingen syftar till att förbättra skalbarhet, säkerhet och energieffektivitet, vilket gör Ethereum ännu mer användbart för decentraliserade applikationer och transaktioner.

Och det finns nu stora förhoppningar om att Trump kommer att införa kryptovänliga regler som kan stimulera innovation och tillväxt inom kryptomarknaden.

Vidare fokuserar Web3, nästa generation av internet, på att skapa ett decentraliserat nätverk där användare har större kontroll över sin data och där transaktioner och applikationer fungerar utan mellanhänder.

Med hjälp av blockchain-teknologi och smarta kontrakt kan Web3 bidra till ett mer öppet och användarstyrt internet.

Dessutom finns det stora möjligheter för artificiell intelligens (AI) att integreras med Web3, vilket kan göra decentraliserade applikationer både smartare och mer effektiva.

Många ser fram emot nya innovationer inom dessa områden som kan driva utvecklingen framåt.

Henrik Hallenborg

Henrik.Hallenborg@hasafuma.com

Ny våg upp på gång i USA

S&P 500 har tagit en paus i sin trend och rört sig sidledes inom en bull-flagga.

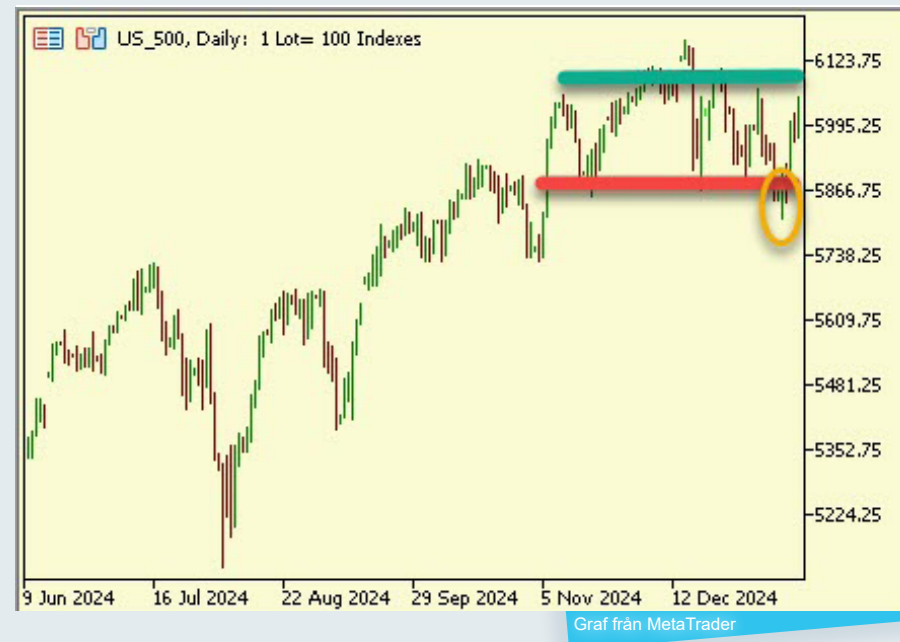
För några dagar sedan bröt kursen ned men tvärvände direkt.

Under tidigare botten fanns bara köpare.

Vid en högre högsta bekräftas utbrottet ned som falskt, då gäller lappkast, byt ut kortsiktigt blankade positioner mot köpta.

Eftersom vi har tre mindre toppar på lägre nivåer, och inte en rak horisontell nivå att trada utbrottet från, kan man dela upp entré i tre delar; köp en vid varje topp.

Varje onsdag kl 20:00 kör vi Trejdingklubben online, registrera dig gärna kostnadsfritt [här!](#)

Tillgång:

S&P 500

Slutsats:

Köp utbrott upp

1-6 mån:

Köp

6-12 mån:

Köp

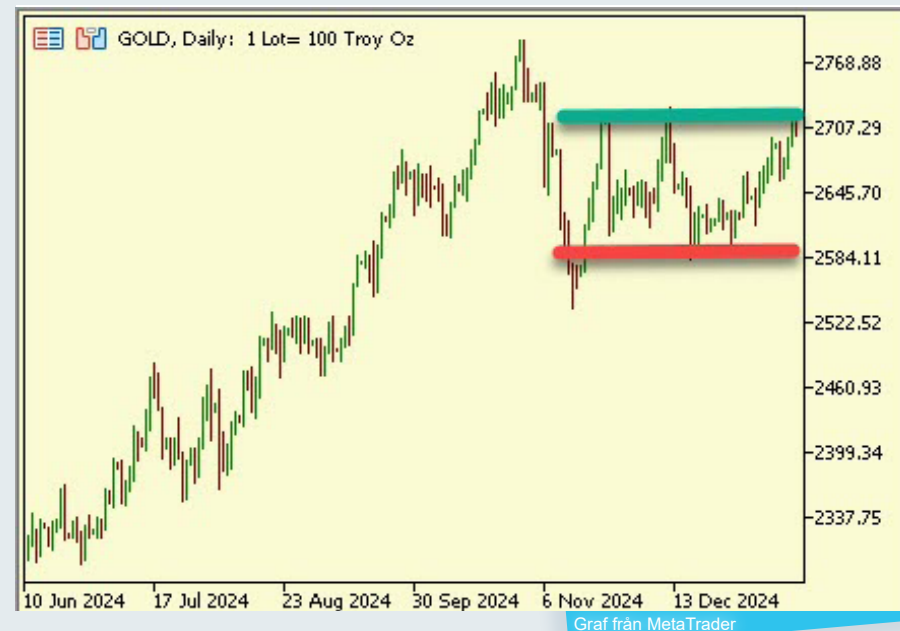
Guld i taket

Guldet kan köpas om tidigare toppar passeras, grön linje i grafen till höger.

Noteringar vid en högre topp innebär högre chans för att guldet åter kommer att trenda upp.

Väl över tidigare toppar är det fritt fram, inga närliggande hinder, vilket innebär att det är upplaggt för rally.

Bryter kursen ned under tidigare bottnar är det dock upplagt för ett litet ras, då kan blankning bli aktuellt.

Tillgång:

Guld

Slutsats:

Köp eventuellt utbrott upp

1-6 mån:

Neutral

6-12 mån:

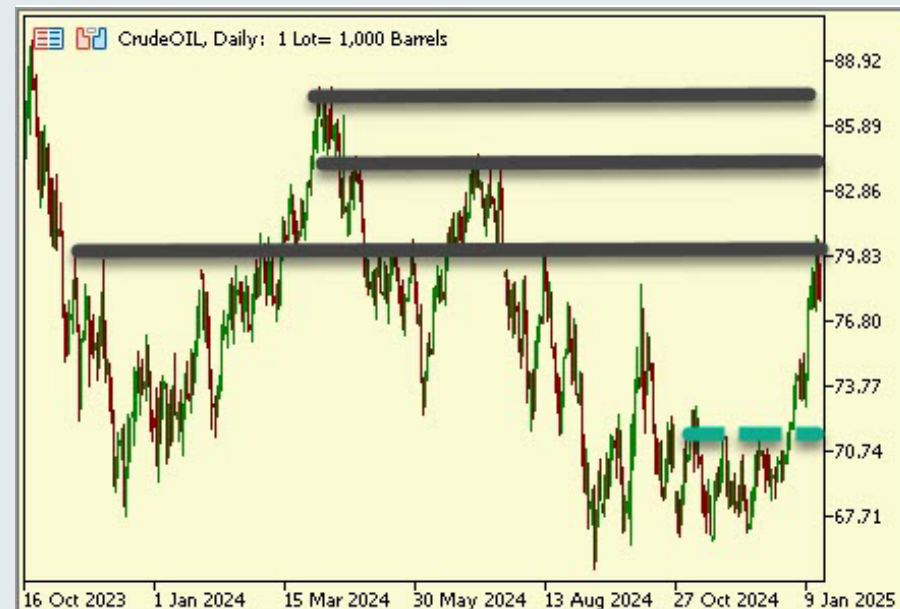
Köp

Oljan in i hinder

Oljan noteras i en kortsiktigt positiv trend som nu nått sitt första starka motstånd.

Väl över detta hinder finner vi ett par motstånd till vid närliggande toppar.

Trenden är dock positiv och köparna är starka, så ett köp är aktuellt vid en eventuell rekyl ned.

Graf från MetaTrader

Tillgång:

WTI-olja

Slutsats:

Köp rekyl ned

1-6 mån:

Köp

6-12 mån:

Neutral

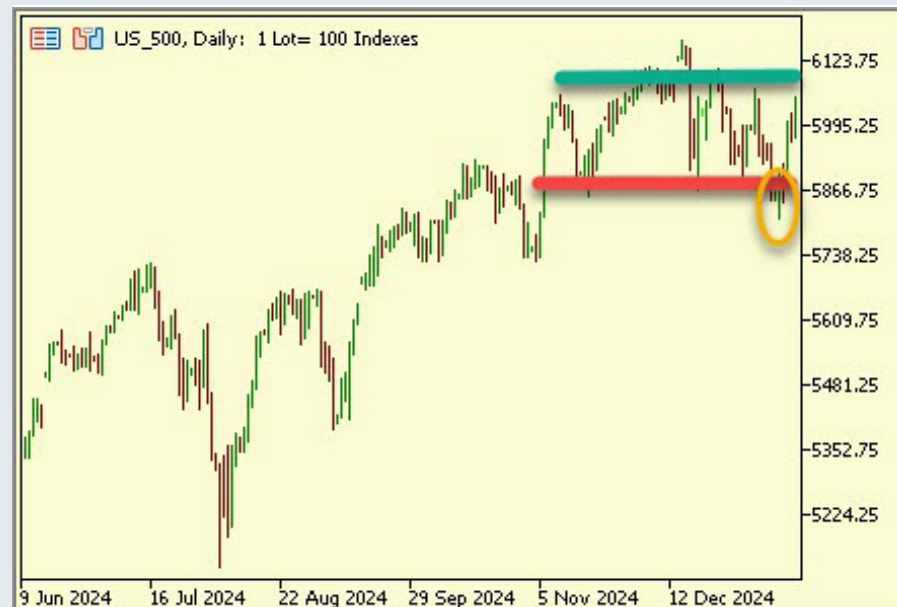
Bitcoin snart \$150 000!

Bitcoin är åter uppe och testar hindret vid tidigare toppar.

Bryter kursen upp har vi ett köp efter ett falskt utbrott ned, en mycket trevligt sätupp att gå lång på.

Ovanför är det fritt, bitcoin har en potential att nå \$150 000 i nästa våg.

Den naturliga nödutgången ligger något under tidigare botten.

Graf från MetaTrader

Tillgång:

Bitcoin

Slutsats:

Köp utbrott

1-6 mån:

Neutral

6-12 mån:

Köp

Dollarn tvekar mot kronan

Trenden i kronan är fallande, USD/SEK stiger.

Men trenden tappar nu momentum i en stigande kil.

Det innebär att man bör vara försiktig med nya köp om vi får en rekyl.

Men det betyder inte exit på redan köpta.

Först om tidigare botten passeras är det dags att stänga långs positioner, se röd linje i grafen till höger.

Tillgång:

USD/SEK

Slutsats:

Behåll dollar

1-6 mån:

Köp

6-12 mån:

Köp

Rekommenderade mäklare

Tack till våra sponsorer, som är med och möjliggör Börstjänarens till stora delar kostnadsfria verksamhet för alla börsintresserade!

Du kan bidra till Börstjänaren genom att ta del av våra sponserers och samarbetspartners utbud.

AvaTrade

AvaTrade är en världsledande nätmäklare som erbjuder handel med mer än 200 Forex- och CFD-instrument, inklusive aktier, index, råvaror, obligationer & ETF:er.

Med över 200 000 registrerade kunder från fler än 12 länder, är AvaTrade en verkligt global mäklare.

[Bli kund hos Ava Trade här!](#)

GFF Brokers

Global Futures & Forex Inc. (GFF Brokers) är ett oberoende introducerande mäklare-företag i Glendale, Kalifornien, som erbjuder termins- och optionshandel på alla större börser runt om i världen.

Som medlem NFA och registrerad IB hos CFTC tillhandahåller GFF-brokers lågpristerminer och valutahandel med stöd av högkvalitativ kundservice, branschkompetens och ett växande utbud av handelsplattformserbjudanden.

[Bli kund hos GFF Brokers här!](#)

Ansvarsfriskrivning

Morningbriefing Börstjänaren AB frånsäger sig allt ansvar för direkt eller indirekt förlust eller skada av vad slag det vara må, som grundar sig på användandet av information från Börstjänarens webbplats eller nyhetsbrev.

Informationen på Börstjänaren och Världsmarknaden Update tar inte hänsyn till någon specifik mottagares särskilda investeringsmål, ekonomiska situation eller behov.

Informationen är inte att betrakta som en personlig rekommendation eller ett investeringsråd. Varje investeringsbeslut fattas självständigt av användaren och på dennes eget ansvar.

Investeringar i finansiella instrument är förknippade med risk och en investering kan både öka och minska i värde eller komma att bli värdelös. Historisk avkastning är ingen garanti för framtida avkastning.